

En cykeltur genom Cyperns fyra politiska enheter

Råkar du bo i Larnaca under din Cypernsemester, kan du enkelt göra en relativt kort cykeltur som tar dig genom öns fyra olika politiska enheter på bara några timmar. Förutom öns två huvuddelar, den grekcypriotiska och den turkcypriotiska, som EU för övrigt i flera omgångar har försökt ena, finns det både brittiska och FN-kontrollerade områden på ön.

Det går många vägar från Larnaca norrut mot byn Pyla. Ett relativt cykelvänligt alternativ är den väg som börjar ca åtta kilometer nordöst om Larnaca centrum, strax öster om stadens sista strandhotell, och som till en början går parallellt med gränsen mot den brittiska militärba-

Figur 1. Karta med cykelrutten utmärkt med punkter.

Figur 2. Den brittiska grusvägen börjar. Foto: Rolf Palmberg 2013.

Figur 3. FN:s buffertzön upphör. Foto: Rolf Palmberg 2013.

Figur 4. Vägs skylt mellan Pyla och Pergamos. Foto: Rolf Palmberg 2013.

Figur 5. Huvudgatan i Pergamos. Foto: Rolf Palmberg 2013.

sen Dhekelia. Då Cypern blev en självständig stat år 1960, behöll britterna nämligen två så kallade ”suveräna basområden” i egen besittning. Dhekelia är det östligare av de två – det andra heter Akrotiri och finns strax väster om staden Limassol.

Önskar du lite spänning i livet, kan du fortsätta ett par hundra meter in på brittiskt område innan du viker av norrut mot Pyla. Här börjar en grusväg som är klart utmärkt med två skyltar: en som varnar för granater (”Grenade range”) och en annan som uppmanar dig att omedelbart vända om, ifall du ser en röd flagga. Efter några hundra meter förgrenar sig den här vägen på nytt. En ny varningsskylt med samma information möter dig. Varningen gäller emellertid bara den väg som leder till granatskjutbanan på höger hand i färdriktningen.

Vi ser ytterligare några likadana varningsskyltar tills vägen svänger västerut och samtidigt ut från det brittiska militärområdet. Väl tillbaka på grekcypriskt område förenar sig grusvägen med den tidigare nämnda vägen mot Pyla. Under de två följande kilometrarna går vägen norrut genom grekcypriskt område och korsar bland annat A3, den väst-östliga motorvägen. Snart är vi inne i den FN-kontrollerade buffertzonen. Skyltar förbjuder all fotografering, och är man uppmärksam, kan man se några av de FN-utkikstorn som finns utplacerade i den kulliga terrängen. Allt fler bostadsområden dyker upp, och överlag kan vi konstatera att det pågår ett intensivt egnahemsbyggande överallt.

FN:s smala buffertzong sträcker sig praktiskt taget över hela ön. Zonen är i prin-

cip obebodd med ett enda undantag, Pyla, som förvaltas av den grekcypriotiska regeringen. Pyla är speciell också så till vida att det är den enda orten på ön där grek- och turkcyprioter fortfarande lever tillsammans. Två tredjedelar av byns invånare är grekcyprioter, och flaggorna vi ser i centrum är både turkiska, grekiska, och naturligtvis cypriotiska. De båda språkgrupperna håller sig emellertid i stort sett för sig själva och har sina egna kaffehus. Byn har två kyrkor och en moské. Dessutom finns här ett av FN:s högkvarter.

Norr om Pyla centrum svänger vägen gradvis mot nordöst. Snart lämnar vi det FN-kontrollerade området bakom oss och cyklar in på område som tillhör den brittiska militärbasen Dhekelia. Vägen fortsätter fyra kilometer framåt genom brittiskt om-

råde ända fram till gränsen mot det turkcypriotiska området i den norra delen av Cypern, d.v.s. den del som Turkiet ockuperade i samband den grekiska militärkuppen i juli 1974. Nio år senare, i augusti 1983, utropade området sig till en självständig stat, den så kallade ”Turkiska Republiken Norra Cypern”. Nordcypern täcker ungefär en tredjedel av ön och delar huvudstaden Nicosia i två delar. Landet har erkänts endast av Turkiet och av den azeriska autonoma republiken Nachitjevan.

Efter en lång uppförsbacke kommer vi fram till den brittisk-turkcypriotiska gränsen. Gränsformaliteterna handhas snabbt och effektivt. Britterna bryr sig inte alls om oss, men turkcyprioterna tittar i våra pass och stämplar våra visum (i praktiken ett separat papper som kan användas flera

Figur 6. Lågstadieskolan i Pergamos. Foto: Rolf Palmberg 2013.

gångar). Den första orten efter gränsposteringen är den turkcypriotiska byn Pergamos (eller Beyarmudu, som orten heter på turkiska). Där cyklar vi omkring en stund och besöker bland annat byns lågstadieskola. Vi noterar, att engelskan är mycket mindre gångbar här än i den grekcypriotiska delen av ön. Däremot har Nordcy-

pern vänstertrafik precis som den södra delen av ön.

Efter en liten paus för medtagen lunch påbörjar vi den drygt en mil långa returfärden mot Larnaca och vårt hotell. Den här gången vill också de brittiska gränspoliserna kontrollera vem vi är och frågar dessutom om vi inhandlat något i Pergamos.